

- ретроспектива і сучасні реалії [Текст] / Л Нагорна / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К.: Стилос, 1998. - 278 с.
3. Семенченко Ф.Г. Політичні цінності українського суспільства: екзистенційний вакуум? [Текст] / Ф.Г. Семенченко // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Сер. Філософія. Політологія. – 2014. - № 1 (115). - С. 74 – 78.
4. Сорока Ю. Ставлення до минулого [Текст] / Ю Сорока // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2009. - № 2. – С. 47 – 66.
5. Пристенский В.Н. Западная ментальность и проблема инокультурного восприятия права [Текст] / В.Н. Пристенский // Социально-гуманитарные знания. 2009. - № 1. – С. 141 – 152.
6. Бродецкий О. «.. Невже тобі лиш не судилось діло». Про ментально-історичні передумови розбрату у православ'ї України [Текст] / О. Бродецкий // Людина і світ. – 2004. – № 3. – С. 11–14
7. Грабовська І. Релігійна ідентичність українських громадян та соціокультурні трансформації // Українознавство. – 2011. - № 15. – С. 38–39.

Автором проводиться аналіз і визначається роль політичної культури в контексті проблеми консолідації українського суспільства.

Ключевые слова: *політична культура, консолідація суспільства, внутрішня українська двовекторність, духовна культура суспільства.*

The author conducted institutionalism and defines the role of political culture in the context of consolidation of Ukrainian society.

Keywords: *Political culture, society consolidation, internal dvovektornist Ukrainian spiritual culture of society.*

УДК 502.317

І.М. Чістякова

ЕКОЛОГІЧНА ЕТИКА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Автором детально розглядається поняття «екологічна етика» в контексті розвитку інформаційного суспільства та подолання глобальної екологічної кризи людства в цілому.

Ключові слова: *екологічна етика, інформаційне суспільство, глобальна екологічна криза.*

Інформаційне або постіндустріальне суспільство – така фаза («хвиля») у розвитку цивілізації, коли головними продуктами виробництва стають не речі й енергія, а інформація і знання. Специфічною рисою інформаційної сфери сучасного суспільства є її принципово недискретний і при цьому – багатовимірний характер. За низкою фундаментальних ознак вона є цілісним феноменом, але на рівні соціальної практики інформаційна складова присутня в усіх основних галузях суспільного життя, причому її прояви є вельми різноманітними. Навіть дещо схематизуючи ситуацію, можна розглядати інформаційну сферу і як окремий сектор економіки, і як чинник її модернізації, і як джерело потужних соціокультурних трансформацій. ІКТ дедалі активніше застосовуються в екологічній, медичній, військовій, політико-адміністративній, медійно-комунікаційній, культурній, науково-освітній сферах, видозмінюючи їх і надаючи соціальному та людському розвитку нових якостей, сенсів та вимірів [1, 3].

Особливо цікавим є розгляд такого достатньо нового поняття як «екологічна етика» в контексті розвитку інформаційного суспільства та подолання глобальної екологічної кризи людства в цілому.

В останній чверті XX століття у зв'язку із загостренням екологічної кризи питання про місце і роль людства в екосистемі Землі стало об'єктом підвищеної уваги екологів, філософів, культурологів, представників гуманітарних і природничих напрямів. У сучасних умовах розвитку технологій та надмірного антропогенного впливу на навколишнє середовище актуальними є завдання формування ефективних програм природокористування та природоохоронної діяльності. Вирішення цих завдань є не можливими без зміщення моральних акцентів, настанов, суспільних пріоритетів та практики на користь гармонійного розвитку людини та природи, як найвищої цінності. Свідчення цього є посилений інтерес до аксіологічних проблем етики, яка ніколи не посідала такого чільного місця, як на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства. Це загалом формує морально-етичні основи екологічної ідеології, що максимально відповідає завданню формування суспільної екологічно орієнтованої культури, що репрезентовано галуззю екологічного знання – екологічною етикою, яка обґрунтовує теоретичні засади моральності

людського ставлення до природи, формує почуття відповідальності, любові і співчуття до природи.

Екологічна етика як результат міждисциплінарного синтезу міститься на межі таких форм знання в культурі, як етика і екологія, поєднуючи в цілісний нормативно-ціннісний комплекс уявлення про природні системи та правила взаємодії з ними. Як правило, екологічну етику розділяють на дві складові частини: філософську екологічну етику і нормативну екологічну етику.

Нормативна етика стосується практичних питань, розробляючи етичні судження, правила і принципи наших відносин із природою, а також етичні оцінки. Більшість етичних суджень, що включають «погано – добре», «впливає», «повинні» чи «потрібно» — це нормативні вимоги. Вони визначають поведінку наприклад: «види, що знаходяться під загрозою знищення, варто охороняти», «полювати на тварин для розваги – погано». Нормативні судження явно або неявно звертаються до певних норм чи стандартів етичної поведінки. Велике значення нормативної екологічної етики - в розробці спеціальних етичних правил і етичних принципів поведінки. Етичні правила стосуються більш вузьких питань і іноді можуть суперечити одне одному. У цьому випадку звертаються до етичних принципів, які є узагальненнями більш високого порядку. Принципи набагато універсальніші, ніж правила, і в будь-якій системі моралі їх не буває багато. Причому їх буває важко застосувати до конкретної ситуації без таких проміжних ланок, як правила.

Філософська етика припускає більш високий рівень узагальнень і абстракцій, на якому нормативні судження й оцінки, а також доводи, що приводяться на їх користь, аналізуються й оцінюються. Це рівень загальних концепцій, ідей і теорій, на основі яких пояснюються і захищаються нормативні судження. Філософська екологічна етика розробляє такі важливі поняття як «цінності природи», «права природи», «людські обов'язки перед природою», «благо природи» і т.п. [2, 5-6].

Екологічна етика формує нове ставлення до природи і передбачає розширення традиційного предметного поля моралі за рахунок включення в нього природи як рівноцінного суб'єкта, виступаючи на сучасному етапі розвитку людства своєрідною мірою сутності людини і її діяльності. Ціннісний та нормативний зміст екологічної етики

виробляється нею самою на основі морального досвіду у процесі подолання кризових екологічних ситуацій.

Усі етичні вчення, як правило, пов'язують цінність з людиною, то екологічна етика розширює розуміння цінності до масштабу блага всіх живих істот та екосистем. Екологічна етика стверджує самоцінність природи і включає її у світі людських цінностей. Відношення до природи тісно базується на таких моральних принципах як самообмеження, самозобов'язання, самовідмова. З точки зору екологічної етики, умовою моральної поведінки людини є відмова від насилля над природою, тобто завдання шкоди всьому живому, і відмова від розкоші як надмірного споживання.

Екологічна етика обґрунтовує єдність природних і людських цінностей. В ієрархії цінностей екологічної етики найвищий щабель посідає категорія життя, що охоплює як життя людини, так і життя природи. З точки зору екологічної етики, права людини не абсолютні, і вони мають узгоджуватися з природними цінностями. Права окремих людей або спільнот на природокористування мають бути контрольовані і навіть обмежені, якщо вони завдають шкоди природним екосистемам або вступають в протиріччя з правами інших людей на здорове довкілля.

Отже, якщо головною проблемою екологічних негараздів є домінуючі схеми виробництва та споживання, то вирішення екологічної проблеми можливе лише зі зміною характеру та способу людської діяльності. Необхідно зазначити, що важливу роль у зазначених процесах можуть відігравати інформаційні технології. Але широкий доступ до екологічної інформації не вирішує всіх існуючих проблем. Має бути й відповідальність за правдиве та конструктивне висвітлення проблем довкілля. Необхідно протидіяти зловживанню екологічною інформацією для провокування неспокою й недовіри між людьми. Просвіта широкої громадськості й підтримка добровільної діяльності повинні стати головними завданнями з провадження головних принципів екологічної етики в життя. Слід також мати на увазі участь у дискусіях із великих проектів, що мають значення для довкілля, а також у пошуках їх найкращих здійснень. Тобто, необхідно закладати і впроваджувати ціннісні передумови такого способу буття людини в природі, який би гарантував коеволюцію людини та природи.

Список використаних джерел

1. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіт. доп. / Д.В. Дубов, О.А. Оживан, С.Л. Гнатюк. – К.: НІСД, 2010. – 64 с.
2. Борецько В. Є., Подобайло А. В. Екологічна етика: навч. посіб. / В.Є. Борецько, А.В. Подобайло // Електронний ресурс: Режим доступу: <http://www.eco.com.ua/content/ekologichna-etika-navchalniy-posibnik>

Автором подробно рассматривается понятие «экологическая этика» в контексте развития информационного общества и преодоления глобального экологического кризиса человечества в целом.

Ключевые слова: *экологическая этика, информационное общество, глобальный экологический кризис.*

The author discussed in detail the concept of "environmental ethics" in the context of the information society and overcome the global environmental crisis humanity.

Keywords: *Environmental Ethics, information society, global environmental crisis.*

УДК 316.325+004

І.Ю. Мельник, О.О. Кахович

ІНФОРМАЦІЙНІ ПОТРЕБИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Визначаються основні типи інформаційних потреб у сучасному інформаційному суспільстві, вказуються їх характерні риси та основні фактори, що впливають на виникнення інформаційних потреб.

Ключові слова: *інформаційне суспільство, інформаційні потреби, спеціальні інформаційні потреби, поточні інформаційні потреби.*

Сучасний глобалізований світ перенасичений великою кількістю інформації. Здатність людини знаходити, отримувати, сприймати та використовувати інформацію є однією зі складових її успішної життєдіяльності.

Інформаційне суспільство - це суспільство, в якому діяльність людей здійснюється на основі використання послуг, що надаються за допомогою інформаційних технологій та технологій зв'язку.

До інформаційного належить суспільство в якому [1]: